

Qadın sahibkarların maliyyə mənbələri: bank kreditləri, mikromaliyyə, qrantlar, investisiyalar

Aytan Əlimirzəyeva

Xülasə. Qadın sahibkarlığı müasir iqtisadiyyatın inklüziv inkişafında mühüm rol oynayan əsas istiqamətlərdən biridir. Qadınların biznes fəaliyyətinə cəlb olunması məşğulluğun artırılması, ailə gəlirlərinin yüksəldilməsi və regional inkişafın gücləndirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Lakin qadın sahibkarlar maliyyə resurslarına çıxış zamanı bir sıra ciddi çətinliklərlə qarşılaşırlar. Bu baxımdan onların istifadə etdiyi əsas maliyyə mənbələrinin – bank kreditləri, mikromaliyyə institutları, qrant proqramları və investisiya mexanizmlərinin təhlili aktual hesab olunur.

Bank kreditləri qadın sahibkarlar üçün ən geniş yayılmış maliyyə alətlərindən biridir. Lakin girov təminatı, kredit tarixçəsi və faiz dərəcələri kimi şərtlər qadınların kredit əldə etməsini xeyli çətinləşdirə bilər. Mikromaliyyə institutları isə daha çevik şərtlərlə, xüsusilə kiçik və yeni yaradılmış bizneslər üçün əlverişli imkanlar yaradır. Qrant proqramları dövlət və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təqdim olunur və geri qaytarılmayan maliyyə dəstəyi formasında qadın sahibkarlığın təşviqinə xidmət edir. Bundan əlavə, investisiya mənbələri – xüsusilə biznes mələkləri və risk kapitalı – innovativ və yüksək potensiala malik qadın rəhbərliyində olan startapların inkişafında mühüm rol oynayır.

Açar sözlər: qadın sahibkarlığı, bank kreditləri, mikromaliyyə, qrant proqramları, investisiya mənbələri, maliyyə əlçatanlığı, gender bərabərliyi

Xəzər Universiteti, magistrant, Bakı, Azərbaycan

E-poçt: aytan.alimirzayeva2024@khazar.org

Daxil oldu: 24 Yanvar 2026; Qəbul edildi: 8 İyun 2026; Onlayn dərc edildi: 28 İyun

© Müəllif(lər) 2026. Bu, Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 Beynəlxalq Lisenziyası (CC BYNC 4.0) şərtləri altında paylanan açıq girişli məqalədir.

Financial Sources of Women Entrepreneurs: Bank Loans, Microfinance, Grants, Investments

Aytan Alimirzayeva

Abstract. Women's entrepreneurship is one of the key areas that plays an important role in the inclusive development of the modern economy. The involvement of women in business activities is of particular importance in terms of increasing employment, raising family incomes, and strengthening regional development. However, women entrepreneurs face a number of serious difficulties in accessing financial resources. In this regard, the analysis of the main financial sources they use - bank loans, microfinance institutions, grant programs, and investment mechanisms - is considered relevant.

Bank loans are one of the most widely used financial instruments for women entrepreneurs. However, conditions such as collateral requirements, credit history, and interest rates may significantly complicate women's access to loans. Microfinance institutions, on the other hand, create favorable opportunities with more flexible terms, especially for small and newly established businesses. Grant

programs are provided by the state and international organizations and serve to promote women's entrepreneurship in the form of non-repayable financial support. In addition, investment sources - especially business angels and venture capital - play an important role in the development of innovative and high-potential startups led by women.

Keywords: *women's entrepreneurship, bank loans, microfinance, grant programs, investment sources, financial accessibility, gender equality*

Khazar University, Master's student, Baku, Azerbaijan

E-mail: aytan.alimirzayeva2024@khazar.org

Received: 24 January 2026; Accepted: 8 June 2026; Published online: 28 June

© The Author(s) 2026. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0).

Giriş

Müasir dövrdə qadın sahibkarlığının inkişafı iqtisadi artımın sürətləndirilməsi, məşğulluğun artırılması və sosial rifahın yüksəldilməsi baxımından mühüm strateji istiqamət hesab olunur. Qadınların biznes fəaliyyətinə cəlb olunması yalnız fərdi gəlir mənbəyinin formalaşdırılması ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda ailə büdcəsinin möhkəmlənməsinə, yeni iş yerlərinin yaradılmasına və yerli iqtisadi fəallığın artmasına da şərait yaradır. Bu proses regional inkişafın, innovasiyaların və daha dayanıqlı iqtisadi modelin təşviqi baxımından da xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Xüsusilə inkişaf etməkdə olan ölkələrdə qadın sahibkarların iqtisadi proseslərdə fəal iştirakı inklüziv iqtisadiyyatın qurulmasına, sosial bərabərliyin gücləndirilməsinə və gender bərabərliyinin təmin olunmasına əhəmiyyətli töhfə verir. Qadınların sahibkarlıq fəaliyyətində daha geniş təmsil olunması iqtisadi münasibətlərdə iştirak imkanlarının artmasına və cəmiyyətin sosial-iqtisadi inkişaf potensialının daha səmərəli istifadəsinə imkan yaradır.

Bununla belə, qadın sahibkarların biznes qurmaq və genişləndirmək prosesində qarşılaşdıqları əsas problemlərdən biri maliyyə resurslarına çıxışın məhdud olmasıdır. Maliyyə çatışmazlığı yeni təşəbbüslərin reallaşdırılmasına, innovativ ideyaların kommersiyalaşdırılmasına və mövcud bizneslərin böyüməsinə ciddi maneə yaradır. Bu problem xüsusilə kiçik həcmli bizneslərdə və yeni fəaliyyətə başlayan qadın sahibkarlar arasında daha aydın şəkildə özünü göstərir. Ənənəvi maliyyə mexanizmlərində girov tələbləri, yüksək faiz dərəcələri, kredit tarixçəsi ilə bağlı məhdudiyyətlər və institusional baryerlər qadınların bank kreditlərinə çıxışını çətinləşdirə bilər. Bəzi hallarda isə maliyyə savadlılığının kifayət qədər yüksək olmaması, bazar haqqında məlumat çatışmazlığı və biznes planlaşdırma təcrübəsinin azlığı da bu çətinlikləri daha da artırır. Bu isə alternativ maliyyə mənbələrinin – mikromaliyyə institutlarının, dövlət və beynəlxalq təşkilatların təqdim etdiyi qrant proqramlarının, eləcə də investisiya mexanizmlərinin əhəmiyyətini artırır.

Mikromaliyyə mexanizmləri xüsusilə kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri üçün əlverişli şərtlər təqdim etməklə qadınların biznesə ilk addım atmasına şərait yaradır. Bu maliyyə aləti daha az məbləğli, lakin daha çevik kredit imkanları yaratdığı üçün yeni başlayan qadın sahibkarlar üçün praktik baxımdan faydalı hesab olunur. Qrant proqramları geri qaytarılmayan maliyyə dəstəyi kimi qadın sahibkarların innovativ təşəbbüslərini təşviq edir və sosial yönümlü layihələrin həyata keçirilməsini stimullaşdırır. Xüsusilə təhsil, kənd təsərrüfatı, xidmət, rəqəmsal biznes və sosial sahibkarlıq sahələrində bu cür dəstək mexanizmləri qadınların iqtisadi fəallığının artmasına müsbət təsir göstərir. Eyni zamanda, risk kapitalı və biznes mələkləri kimi investisiya alətləri yüksək potensiala malik qadın rəhbərliyində olan startapların sürətli inkişafına imkan yaradır. Belə investisiya mənbələri yalnız maliyyə dəstəyi deyil, həm də mentorluq, bazara çıxış və biznes əlaqələrinin genişləndirilməsi baxımından əlavə üstünlüklər təqdim edə bilər (Məmmədova, 2020).

Qadın sahibkarların maliyyə mənbələrinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi iqtisadi sistemin dayanıqlığını artırmaqla yanaşı, sosial ədalətin və gender balansının möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Bu imkanların artırılması qadınların iqtisadi qərarvermə proseslərində daha fəal iştirakına, onların sahibkarlıq bacarıqlarının inkişafına və cəmiyyətdə iqtisadi müstəqilliyinin güclənməsinə səbəb olur. Bu baxımdan, bank kreditləri, mikromaliyyə, qrantlar və investisiyalar kimi maliyyə mexanizmlərinin təhlili, onların üstünlükləri və məhdudiyyətlərinin müəyyənəşdirilməsi aktual elmi və praktiki əhəmiyyət kəsb edir. Mövzunun araşdırılması qadın sahibkarlığın inkişaf perspektivlərinin qiymətləndirilməsinə, mövcud problemlərin daha aydın müəyyənəşdirilməsinə və effektiv maliyyə dəstəyi mexanizmlərinin formalaşdırılmasına imkan yaradır. Nəticə etibarilə, qadın sahibkarlığının maliyyələşmə imkanlarının genişləndirilməsi həm iqtisadi inkişaf, həm də sosial inklüzivlik baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyan məsələlərdən biri kimi çıxış edir.

Metodlar

Qadın sahibkarların maliyyə resurslarına çıxış imkanlarını müəyyən etmək, bu mənbələrin effektivliyini araşdırmaq məqsədilə tədqiqatda kombinə edilmiş yanaşmadan istifadə olunmuşdur. Məlumat toplamaq üçün, ilk növbədə, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına aid statistik göstəricilər, bu sahədə fəaliyyət göstərən təşkilatlarının illik hesabatları, qadın sahibkarlığı ilə əlaqəli beynəlxalq qurumların hesabat və sənədləri əsas götürülmüşdür ki, obyektiv qiymətləndirmə mümkün olsun. Analiz və qiymətləndirmə metodları vasitəsilə qadın sahibkarların istifadə etdiyi əsas maliyyə mənbələrinin faiz üzrə paylanmasını müqayisəli təhlilə cəlb etmiş, bank kreditləri, qrantlar və investisiya formaları arasındakı fərqlər, maliyyələşmə şərtləri baxımından müqayisə edilmişdir. Kateqoriyalasdırma metodu ilə qadınların maliyyə mənbələrinin əlçatanlığı, riskliliyi və effektivliyi üzə çıxarılmışdır. Sintez metodu: Toplanmış statistik məlumatlar və respondentlərin rəyləri sintez edilərək, qadın sahibkarların maliyyə resurslarına çıxışındakı əsas maneələr müəyyən edilmiş və onların aradan qaldırılması üçün təkliflər hazırlanmışdır.

Nəticələr

Aparılan təhlil və statistik göstəricilər göstərir ki, qadın sahibkarların maliyyə mənbələrinə çıxışı çoxşaxəli xarakter daşıyır və hər bir maliyyə alətinin özünəməxsus rolu vardır. Tədqiqatdan aydın olur ki, qadınların sahibkarlıq fəaliyyətində uğur qazanması yalnız biznes ideyasının mövcudluğu ilə deyil, həm də həmin ideyanın maliyyələşdirilməsi üçün uyğun və əlçatan mənbələrin olması ilə sıx bağlıdır. Bank kreditləri əsas maliyyələşmə mənbəyi olaraq üstünlük təşkil etsə də, bu alət hər zaman qadın sahibkarlar üçün tam əlçatan olmur. Girov təminatı, kredit tarixçəsi, faiz dərəcələri və müraciət prosedurlarının mürəkkəbliyi bank kreditlərindən istifadə imkanlarını müəyyən qədər məhdudlaşdırır. Buna görə də alternativ mexanizmlər – mikromaliyyə, qrantlar və investisiyalar – qadın sahibkarlığın inkişafında mühüm tamamlayıcı rol oynayır. Bu maliyyə mənbələri müxtəlif inkişaf mərhələsində olan qadın sahibkarların ehtiyaclarına uyğun dəstək imkanları yaradır.

Qadın sahibkarların kredit müraciətlərində qiymətləndirmə meyarları və bank yanaşmaları bir sıra hallarda gender əsaslı fərqliliklər yarada bilər (Carter et al., 2007). Mikromaliyyə institutları və qrant proqramları xüsusilə yeni yaradılan və kiçik bizneslərin fəaliyyətə başlamasında effektiv dəstək vasitəsi kimi çıxış edir. Mikromaliyyə mexanizmləri daha çevik şərtlər təqdim etdiyi üçün kiçik həcmli sahibkarlıq təşəbbüslərinin maliyyələşdirilməsində praktiki əhəmiyyət daşıyır. Bu mənbə, xüsusilə kifayət qədər girov təminatı olmayan və ənənəvi bank kreditlərindən istifadə etməkdə çətinlik çəkən qadın sahibkarlar üçün daha uyğun hesab olunur. Qrant proqramları isə geri qaytarılmayan maliyyə dəstəyi formasında təqdim edildiyindən qadınların biznes ideyalarını daha az maliyyə riski ilə həyata keçirməsinə şərait yaradır. İnvestisiya mexanizmləri isə innovativ və yüksək böyümə potensialına malik layihələrin inkişafına imkan yaradır, lakin bu sahədə qadınların təmsilçiliyi hələ də məhduddur. Bu məhdudiyyət həm investisiya şəbəkələrinə çıxış imkanlarının

zəifliyi, həm də qadın rəhbərliyində olan startapların kifayət qədər tanıtılmaması ilə əlaqələndirilə bilər.

Müzakirə

Məqalədə qadın sahibkarların maliyyə mənbələrinə çıxış imkanları müqayisəli və analitik yanaşma əsasında araşdırılmışdır. Tədqiqat zamanı bank kreditləri, mikromaliyyə institutları, qrant proqramları və investisiya mexanizmləri ayrı-ayrılıqda təhlil edilmişdir. Mövzu üzrə mövcud elmi ədəbiyyat, beynəlxalq hesabatlar və statistik göstəricilər əsas informasiya bazası kimi istifadə olunmuşdur. Qadın sahibkarların maliyyə mənbələrinə çıxışı iqtisadi sistemin struktur xüsusiyyətləri, maliyyə institutlarının siyasəti və sosial-mədəni faktorlarla birbaşa əlaqəlidir. Təhlil göstərir ki, qadınların biznes fəaliyyətində ən çox istifadə etdiyi maliyyə mənbələri bank kreditləri, mikromaliyyə institutları, qrant proqramları və müxtəlif investisiya mexanizmləridir. Lakin bu mənbələrin hər biri fərqli üstünlüklərə və məhdudiyyətlərə malikdir (Əhmədov, 2021).

Bank kreditləri ənənəvi və ən geniş yayılmış maliyyələşmə formasıdır. Orta və böyük həcmli bizneslərin inkişafı üçün bank kreditləri mühüm rol oynayır. Lakin qadın sahibkarlar çox vaxt girov təminatı, kredit tarixçəsinin zəif olması və yüksək faiz dərəcələri kimi çətinliklərlə üzləşirlər. Statistik tendensiylər göstərir ki, qadınların rəhbərlik etdiyi müəssisələr daha çox kiçik biznes seqmentində cəmləşir və bu da onların iri kreditlərə çıxış imkanlarını məhdudlaşdırır. Bundan əlavə, bəzi hallarda institusional yanaşmalarda mövcud olan gender stereotipləri kredit qərarlarına dolaylı təsir göstərə bilər (Məmmədova, 2020). Sahibkarlığın maliyyələşdirilməsi məsələsində gender fərqləri qadınların biznes kapitalına çıxışını məhdudlaşdıran əsas amillərdən biri kimi izah olunur (Marlow & Patton, 2005).

Mikromaliyyə institutları qadın sahibkarlar üçün daha əlçatan alternativ hesab olunur. Bu institutlar adətən daha kiçik məbləğlər, sadələşdirilmiş prosedurlar və daha çevik şərtlər təklif edir. Xüsusilə regionlarda fəaliyyət göstərən qadın sahibkarlar üçün mikromaliyyə mexanizmləri biznesin başlanğıc mərhələsində mühüm rol oynayır. Təhlil göstərir ki, mikromaliyyə qadınların iqtisadi aktivliyini artırmaqla yanaşı, onların maliyyə savadlılığının yüksəlməsinə də müsbət təsir edir. Lakin yüksək effektiv faiz dərəcələri və qısa müddətli kredit şərtləri bəzi hallarda davamlı inkişafı çətinləşdirə bilər (Quliyeva, 2019).

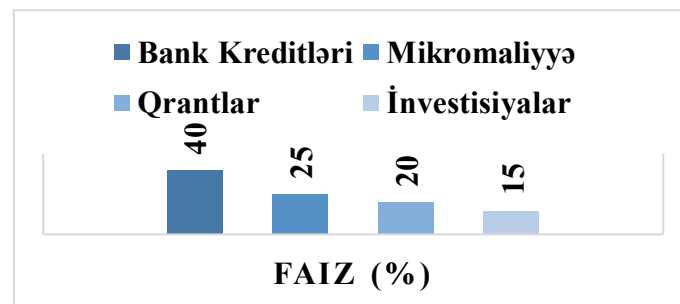
Qrant proqramları qadın sahibkarlığın təşviqində mühüm alət kimi çıxış edir. Dövlət qurumları və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təqdim olunan qrantlar geri qaytarılmayan maliyyə dəstəyi olmaqla innovativ və sosial yönümlü layihələrin reallaşdırılmasına imkan yaradır (OECD/European Commission, 2023). Təhlil göstərir ki, qrantlar xüsusilə startap mərhələsində olan və sosial təsir yaradan bizneslər üçün effektiv mexanizmdir. Lakin qrantların məhdud sayda olması, seçim prosesinin rəqabətli xarakter daşması və bürokratik prosedurlar bu maliyyə mənbəyinin əlçatanlığını məhdudlaşdırır.

İnvestisiya mexanizmləri – risk kapitalı fondları və biznes mələkləri – daha çox innovativ və yüksək böyümə potensialına malik layihələrə yönəlib. Qadın rəhbərliyində olan startapların investisiya cəlb etməsi iqtisadi şaxələndirməyə və texnoloji inkişafın sürətlənməsinə töhfə verir (UN Women, 2022). Lakin təhlil göstərir ki, investisiya bazarında qadınların təmsilçiliyi nisbətən aşağıdır. Bu isə həm investor şəbəkələrinə çıxışın məhdudluğu, həm də innovativ layihələrin maliyyə baxımından yetərinə təqdim edilməməsi ilə bağlıdır (Hüseynova, 2022).

Ümumilikdə aparılan təhlil göstərir ki, qadın sahibkarların maliyyə mənbələrinə çıxışının genişləndirilməsi üçün kompleks yanaşma tələb olunur. Bank sektorunda güzəştli kredit proqramlarının artırılması, mikromaliyyə institutlarının dəstəklənməsi, qrant mexanizmlərinin

şəffaflığının və əlçatanlığının yüksəldilməsi, eləcə də qadın sahibkarların investisiya şəbəkələrinə inteqrasiyası mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu tədbirlər qadın sahibkarlığın davamlı inkişafına və ümumi iqtisadi artıma müsbət təsir göstərə bilər (Əliyev, Rzayeva, 2023).

Qrafik 1 qadın sahibkarların istifadə etdiyi əsas maliyyə mənbələrinin faiz üzrə paylanmasını göstərir. Məlumat əsasən, ən yüksək pay bank kreditlərinə məxsusdur (40%). Bu göstərici bank sektorunun hələ də qadın sahibkarlar üçün əsas maliyyələşmə mənbəyi olduğunu göstərir. Bank kreditləri daha böyük məbləğlərin cəlb olunmasına imkan versə də, girov tələbləri və faiz dərəcələri səbəbindən hər kəs üçün tam əlçatan olmaya bilər (World Bank, 2022).

Qrafik 1

Qadın Sahibkarların Maliyyə Mənbələrinin Struktur Paylanması (%)

Mənbə: Müəllif tərəfindən mövzu üzrə mövcud ədəbiyyatın təhlili və analitik ümumiləşdirmələr əsasında hazırlanmışdır.

İkinci yerdə mikromaliyyə (25%) dayanır. Bu, xüsusilə kiçik və yeni yaradılmış bizneslər üçün alternativ maliyyə aləti kimi mühüm rol oynayır. Mikromaliyyə institutları daha sadələşdirilmiş prosedurlar və daha kiçik kredit məbləğləri təklif etməklə qadın sahibkarların bazara daxil olmasını asanlaşdırır (International Finance Corporation, 2023).

Qrantların payı 20% təşkil edir ki, bu da dövlət və beynəlxalq təşkilatların qadın sahibkarlığının təşviqində aktiv rol oynadığını göstərir. Qrantlar geri qaytarılmayan maliyyə dəstəyi olduğu üçün xüsusilə startap mərhələsində olan layihələr üçün əhəmiyyətlidir (Demirgüç-Kunt et al., 2021). Ən aşağı pay isə investisiyalara (15%) aiddir. Bu, qadın rəhbərliyində olan bizneslərin risk kapitalı və ya biznes mələklərindən maliyyə cəlb etmə imkanlarının nisbətən məhdud olduğunu göstərir. Ümumilikdə qrafik göstərir ki, ənənəvi bank maliyyələşməsi dominant olsa da, alternativ maliyyə mexanizmlərinin rolu getdikcə artmaqdadır (Brush et al., 2018).

Nəticə

Nəticə etibarilə, qadın sahibkarlığın davamlı inkişafı üçün maliyyə mənbələrinin əlçatanlığının artırılması, güzəştli kredit proqramlarının genişləndirilməsi, investisiya şəbəkələrinə çıxışın gücləndirilməsi və maliyyə savadlılığının artırılması vacibdir. Qadın sahibkarların maliyyə imkanlarının yaxşılaşdırılması yalnız ayrı-ayrı bizneslərin inkişafına deyil, həm də məşğulluğun artmasına, ailə gəlirlərinin yüksəlməsinə və regional iqtisadi fəallığın güclənməsinə müsbət təsir göstərə bilər. Bu baxımdan, dövlət qurumları, banklar, mikromaliyyə institutları, beynəlxalq təşkilatlar və özəl investorlar arasında daha səmərəli əməkdaşlığın qurulması mühüm əhəmiyyət daşıyır. Eyni zamanda qadın sahibkarlar üçün maarifləndirici təlimlərin, biznes planlaşdırma dəstəyinin və mentorluq proqramlarının genişləndirilməsi onların maliyyə mənbələrindən daha düzgün və səmərəli istifadə etməsinə kömək edə bilər. Bu istiqamətdə atılacaq addımlar iqtisadi inklüzivliyin güclənməsinə, gender bərabərliyinin təmin olunmasına və ümumi iqtisadi artımın sürətlənməsinə mühüm töhfə verə bilər.

Ədəbiyyat

1. Ahl, H. (2006). Why research on women entrepreneurs needs new directions. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 30(5), 595–621.
<https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2006.00138.x>
2. Brush, C. G., Greene, P. G., Balachandra, L., & Davis, A. (2018). The gender gap in venture capital: Progress, problems, and perspectives. *Venture Capital*, 20(2), 115–136.
<https://doi.org/10.1080/13691066.2017.134926>
3. Carter, S., Shaw, E., Lam, W., & Wilson, F. (2007). Gender, entrepreneurship, and bank lending: The criteria and processes used by bank loan officers in assessing applications. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 31(3), 427–444.
<https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2007.00181.x>
4. Demirgüç-Kunt, A., Klapper, L., Singer, D., & Ansar, S. (2022). *The Global Findex Database 2021: Financial inclusion, digital payments, and resilience in the age of COVID-19*. World Bank.
<https://www.worldbank.org/en/publication/globalfindex>
5. Əhmədov, R. (2021). Azərbaycanda qadın sahibkarlığının inkişaf perspektivləri. *Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Elmi Xəbərləri*, 9(3), 45–58.
6. Əliyev, T., Rzayeva, A. (2023). Qadın sahibkarlığında investisiya imkanları və problemlər. *Biznes və Menecment Araşdırmaları*, 7(1), 59–74.
7. Hüseynova, N. (2022). Qadın sahibkarlığın təşviqində dövlət proqramlarının rolu. *Regional İnkişaf və İdarəetmə*, 5(2), 101–115.
8. International Finance Corporation. (2023). *Women-owned businesses and access to finance: Progress and challenges*. IFC. <https://www.ifc.org>
9. Quliyeva, S. (2019). Azərbaycanda mikromaliyyə institutlarının sahibkarlığın inkişafında rolu. *Maliyyə və Uçot*, 4(6), 32–41.
10. Marlow, S., & Patton, D. (2005). All credit to men? Entrepreneurship, finance, and gender. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 29(6), 717–735.
<https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2005.00105.x>
11. Məmmədova, L. (2020). Kiçik və orta biznesdə qadın sahibkarların maliyyə resurslarına çıxışı. *İqtisadiyyat və İdarəetmə Jurnalı*, 2(1), 77–89.
12. OECD/European Commission. (2023). *The missing entrepreneurs 2023: Policies for inclusive entrepreneurship and self-employment*. OECD Publishing.
<https://doi.org/10.1787/230efc78-en>
13. UN Women. (2022). *Procurement's strategic value: Why gender-responsive procurement makes business sense*. UN Women.
14. World Bank. (2022). *Women, business and the law 2022*. World Bank Publications.
<https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1817-2>